

לאחר שנים של תמיכה גורפת בהיי-טק: התעשיות המסורתיות יקבלו עדיפות במענקי מו"פ

ועדת המחקר בלשכת המדען הראשי אישרה גם: תוכניות מו"פ יזכו לתמיכה של 50%; הכרה בהוצאות קניית ידע של עד 30%

הדס מנור
12/9/2005

ועדת המחקר בלשכת המדען הראשי אישרה את תחום התעשייה המסורתית כתחום מועדף לקבלת מענקי מו"פ, לאחר שעד היום כמעט 100% ממענקי המו"פ בישראל הועברו לחברות ההיי-טק.

צעד זה הוא יישום של תוכניתו של המדען הראשי ד"ר אלי אופר, אשר נחשפה לראשונה ב"גלובס", להעברת מענקי מו"פ לתעשיות המסורתיות, על-מנת לבצע קפיצות דרך בחדשנות וביצוא, גם טרם התקבלו תקציבי מו"פ ייחודיים לכך, אשר לדעת אופר יש להקצות למהלך כה משמעותי.

אישור תחום התעשייה המסורתית כמועדף תבוא לידי ביטוי בהשתתפות המדען הראשי בתוכניות מו"פ ראויות מהתעשייה המסורתית, בשיעור תמיכה של 50% (כמו לתוכניות בתחום ביטכנולוגיה ונגו טכנולוגיה, שנקבעו כמועדפות).

ועדת המחקר אף המליצה לאפשר הכרה בהוצאות קניית ידע, בתנאי שהיא חלק מתוכנית מו"פ כוללת ובמגבלה תקציבית של עד 50,000 שקל או 30% מעלות קניית הידע, הנמוך בין השניים.

פרופ' עמנואל טרכטנברג מבי"ס לכלכלה באוניברסיטת ת"א קבע, כי בשנים האחרונות מאופיין המשק הישראלי בהתפתחות מהירה של סקטור ההיי-טק, לעומת דריכה במקום ואף נסיגה של הסקטורים המסורתיים. מצב זה יוצר "כלכלה דואלית".

לטענת טרכטנברג, צמיחה של המשק יכולה להתרחש רק אם רוב ענפי המשק צומחים בו זמנית וכי אין בכוחו של סקטור בודד, למשוך אחריו את המשק כולו.

טרכטנברג ציין, כי הניסיון הכלכלי הבינלאומי מלמד שאימוץ טכנולוגיות רב-תכליתיות הנה נקודת מפתח לגידול בפרייון, שהוא מנוף הצמיחה העיקרי. בפרט, אימוץ טכנולוגיות מידע ותקשורת (ICT).

בישראל כיום, הסקטורים המסורתיים משקיעים מעט מאוד במו"פ יחסית להשקעה במדינות מערביות אחרות ולא השכילו עדיין לאמץ ולסגל את יתרונות ה-ICT. לפיכך, אחת הדרכים לצמיחה מואצת יותר בסקטורים אלה ועל-ידי כך צמיחה מאוזנת יותר של המשק כולו, היא עידוד ההשקעות במו"פ בתעשיות המסורתיות ועידוד אימוץ ICT והתאמתו לצרכיהם.

מחר יתקיים מחר (ג) בהתאחדות התעשיינים בת"א, יום עיון לתעשיות המסורתיות על שימוש במענקי מו"פ.

בפני ועדת המחקר אף הוצגו ממצאי הסקר לפרייון בתעשייה, אשר נערך על-ידי אפלייד אקונומיקס בראשות פרופ' צבי אקשטיין, ממנו עולה:

* ברוב הענפים קיימים פערים גדולים בין ישראל למדינות ה-OECD ובפרט ארה"ב, בתוצר לעובד, בהון לעובד ובפרייון הכולל.

* הוצאות המו"פ בישראל מרוכזות בענפי החשמל, האלקטרוניקה והציוד המתקדם כאשר בשאר הענפים ישראל מוציאה הרבה פחות על מו"פ ממדינות ה-OECD.

* קיים קשר חיובי מובהק בין מו"פ לפרייון העבודה. הקשר חזק יותר בענפי התעשייה הקלה, פלסטיקה וגומי וכן חשמל ואלקטרוניקה וחלש יותר בענפי מזון וטבק, טקסטיל והלבשה, דפוס, כימיקלים, זיקוק ומתכת.

* בכלל התעשייה התשואה להשקעה של דולר במו"פ גבוהה פי 2.2 מהתשואה להשקעה של דולר בהון פיזי. התשואה העודפת השולית (לא הממוצעת) להשקעה במו"פ גבוהה מאוד בענפי טקסטיל, הלבשה ודפוס, תעשייה קלה, מזון וטבק, פלסטיק וגומי ונמוכה יותר בענפי כימיקלים וזיקוק, חשמל ואלקטרוניקה.